



REPUBLIKA HRVATSKA

MINISTARSTVO GOSPODARSTVA
I ODRŽIVOG RAZVOJA

10000 Zagreb, Radnička cesta 80
Tel: 01/ 3717 111 fax: 01/ 3717 149

Uprava za procjenu utjecaja na okoliš
i održivo gospodarenje otpadom
Sektor za procjenu utjecaja na okoliš

KLASA: UP/I 351-03/21-09/115
URBROJ: 517-05-1-1-21-9
Zagreb, 10. kolovoza 2021.

Ministarstvo gospodarstva i održivog razvoja na temelju članka 90. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša („Narodne novine“, broj 80/13, 153/13, 78/15, 12/18 i 118/18), članka 27. stavka 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19) i odredbe članka 27. stavka 3. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš („Narodne novine“, broj 61/14 i 3/17), na zahtjev nositelja zahvata VJETROELEKTRANA OPOR d.o.o., Zrinsko Frankopanska 64, Split, nakon provedenog postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš, donosi

RJEŠENJE

- I. Za namjeravanu izmjenu – vjetroelektrane OPOR, grad Kaštela, općine Prgomet i Lećevice, Splitsko-dalmatinska županija nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš uz primjenu mjera zaštite okoliša i provedbu programa praćenja stanja okoliša propisanih Rješenjem (KLASA: UP/I-351-03/09-02/53; URBROJ: 531-14-1-07-10-11 od 6. prosinca 2010. godine).**
- II. Za namjeravanu izmjenu - vjetroelektrane OPOR, grad Kaštela, općine Prgomet i Lećevice, Splitsko-dalmatinska županija – potrebno je provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.**
- III. Ovo rješenje prestaje važiti ako nositelj zahvata, VJETROELEKTRANA OPOR d.o.o., Zrinsko Frankopanska 64, Split, u roku od dvije godine od dana izvršnosti rješenja ne podnese zahtjev za izdavanje lokacijske dozvole, odnosno drugog akta sukladno posebnom zakonu.**
- IV. Važenje ovog rješenja, na zahtjev nositelja zahvata, VJETROELEKTRANA OPOR d.o.o., Zrinsko Frankopanska 64, Split, može se jednom produžiti na još dvije godine uz uvjet da se nisu promijenili uvjeti utvrđeni u skladu sa zakonom i drugi uvjeti u skladu s kojima je izdano rješenje.**

V. Ovo rješenje objavljuje se na internetskim stranicama Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja.

O b r a z l o ž e n j e

Nositelj zahvata, VJETROELEKTRANA OPOR d.o.o., Zrinsko Frankopanska 64, Split, u skladu s odredbama članka 82. Zakona o zaštiti okoliša i članka 25. stavka 1. Uredbe o procjeni utjecaja zahvata na okoliš (u daljnjem tekstu: Uredba), podnio je 6. travnja 2021. godine Ministarstvu gospodarstva i održivog razvoja (u daljnjem tekstu: Ministarstvo) zahtjev za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene zahvata vjetroelektrane OPOR, grad Kaštela, općine Prgomet i Lećevica, Splitsko-dalmatinska županija Uz zahtjev je priložen Elaborat zaštite okoliša koji je izradio u ožujku 2021. godine ovlaštenik C.I.A.K. d.o.o. iz Zagreba, koji ima suglasnost Ministarstva za izradu dokumentacije za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš (KLASA: UP/I-351-02/14-08/44, URBROJ: 517-06-2-1-1-18-5 od 19. ožujka 2018. godine). Voditeljica izrade Elaborata je mr.sc. Sanja Grabar, dipl.ing. kem.

Pravni temelj za vođenje postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš su odredbe članka 78. stavka 1. Zakona o zaštiti okoliša i odredbe članaka 24., 25., 26. i 27. Uredbe. Naime, za zahvate navedene u točki 4. *Vjetroelektrane snage veće od 20 MW* Priloga I., a u vezi s točkom 13. *Izmjena zahvata iz Priloga I. i II. koja bi mogla imati značajan negativan utjecaj na okoliš...* Priloga II. Uredbe, ocjenu o potrebi procjene utjecaja zahvata na okoliš provodi Ministarstvo. Osim navedenog, člankom 27. stavkom 1. Zakona o zaštiti prirode („Narodne novine“, broj 80/13, 15/18, 14/19 i 127/19), utvrđeno je da se za zahvate za koje je određena provedba ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš provodi prethodna ocjena prihvatljivosti za područje ekološke mreže u okviru postupka ocjene o potrebi procjene. Postupak ocjene je proveden jer nositelj zahvata planira povećanje individualne snage 6 neizgrađenih vjetroagregata do 6 MW.

O zahtjevu nositelja zahvata za pokretanjem postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš sukladno članku 7. stavku 2. točki 1. i članku 8. Uredbe o informiranju i sudjelovanju javnosti i zainteresirane javnosti u pitanjima zaštite okoliša („Narodne novine“, broj 64/08), na internetskoj stranici Ministarstva objavljena je 5. svibnja 2021. godine Informacija o zahtjevu za provedbu postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš izmjene vjetroelektrane OPOR, grad Kaštela, općine Prgomet i Lećevica, Splitsko-dalmatinska županija (KLASA: UP/I-351-03/21-09/115, URBROJ: 517-05-1-1-21-2 od 3. svibnja 2021. godine).

U dostavljenoj dokumentaciji (Elaboratu zaštite okoliša) navedeno je, u bitnom, sljedeće: *Provedenim postupkom procjene utjecaja zahvata na okoliš bila je predviđena izgradnja 22 vjetroagregata, pojedinačne snage 1,5 MW, a ukupne instalirane snage 33 MW. Nakon toga nositelj zahvata je izmijenio zahvat tako da je smanjio broj vjetroagregata na 6, svaki snage 4,5 MW, ukupne instalirane snage 27 MW. Planiranom izmjenom zahvata predviđa se povećanje individualne snage 6 vjetroagregata na 5,9 MW, te ukupne instalirane snage do 36 MW. Promjer rotora vjetroagregata će biti 149 m, a visina stupa do 105 m. Izmjenom zahvata ne mijenja se obuhvat, kao ni broj i raspored 6 vjetroagregata na terenu, veličina i položaj operativnih platoa, servisni i pristupni put, kabela mreža te izvedba priključka na mrežu. Pristupni put vjetroelektrani je od županijske ceste ŽC6112.*

Ministarstvo je u postupku ocjene dostavilo zahtjev (KLASA: UP/I-351-03/21-09/115, URBROJ: 517-05-1-1-21-3 od 3. svibnja 2021. godine) za mišljenje Upravi za zaštitu prirode Ministarstva, Upravnom odjelu za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije, Gradu Kaštela, Općini Prgomet i Općini Lećevica.

Grad Kaštela dostavio je mišljenje (KLASA: 351-03/21-01/0004; URBROJ: 2134/01-1/1-21-2 od 25. svibnja 2021. godine) da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš uz primjenu već propisanih mjera i uz propisivanje mjera zaštite okoliša u odnosu na kumulativan utjecaj zahvata s ostalim izgrađenim i planiranom zahvatima na širem području. Upravni odjel za zaštitu okoliša, komunalne poslove, infrastrukturu i investicije Splitsko-dalmatinske županije donio je mišljenje (KLASA:351-02/21-03/0020, URBROJ: 2181/1-10/07-21-0002 od 1. lipnja 2021. godine) da nije potrebno provesti procjenu utjecaja zahvata na okoliš. Uprava za zaštitu prirode Ministarstva dostavila je mišljenje (KLASA: 612-07/21-44/141; URBROJ: 517-10-2-2-21-5 od 22. srpnja 2021. godine) da za planirani zahvat nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš te da se za zahvat ne mogu isključiti negativni utjecaji na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže te je obvezna provedba glavne ocjene. Općina Prgomet dostavila je mišljenje (KLASA: 053-02/21-02/02; URBROJ: 2134/04-03-21-44 od 6. kolovoza 2021. godine) da se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša iz područja njihove nadležnosti. Općina Lećevica dostavila je mišljenje (KLASA: 351-03/21-01/01; URBROJ: 2134/03-01/01-21-3 od 6. kolovoza 2021. godine) da se ne očekuje negativan utjecaj na sastavnice okoliša iz područja njihove nadležnosti.

Na planirani zahvat obrađen Elaboratom zaštite okoliša, koji je objavljen uz Informaciju o zahtjevu za provedbom postupka ocjene o potrebi procjene utjecaja na okoliš na internetskim stranicama Ministarstva, nisu zaprimljene primjedbe javnosti niti zainteresirane javnosti.

Razlozi zbog kojih nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš

S obzirom da se predmetnom izmjenom zahvata VE OPOR u odnosu na provedeni postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš, ne povećava broj vjetroagregata i operativnih platoa, ne mijenjaju se dimenzije vjetroagregata (visina stupa, duljina lopatica, promjer rotora), duljina pristupnih puteva te kabela mreža i priključak na mrežu, ocijenjeno je da izmjenom zahvata neće doći do promjene utjecaja na sastavnice i opterećenja okoliša tijekom pripreme, građenja i korištenja zahvata te da nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš. U odnosu na mišljenje Grada Kaštela ističe se da se predmetnom izmjenom ne mijenja obuhvat zahvata ni raspored vjetroagregata, ni trase pristupnih puteva te neće doći do promjena u procijenjenom utjecaju kumulativnog utjecaja u odnosu na provedeni postupak procjene utjecaja zahvata na okoliš.

Razlozi zbog kojih je potrebno provesti glavnu ocjenu

Prema Uredbi o ekološkoj mreži i nadležnostima javnih ustanova za upravljanje područjima ekološke mreže („Narodne novine“, broj 80/19) lokacija zahvata nalazi se unutar područja ekološke mreže - Područja očuvanja značajnog za ptice POP HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora i Područja očuvanja značajnog za vrste i stanišne tipove POVS HR2001363 Zaleđe Trogira. Nedaleko od područja obuhvata zahvata (na oko 3,0 km) nalaze se POVS-ovi HR2000080 Mala Birnjača jama i HR2000053 Jama pod Malim Kraljcem. Na udaljenostima većim od 10 km od zahvata nalaze se POVS-ovi HR2000132 Područje oko špilje Škarin Samograd i HR200137 Područje oko Dobre vode i druga.

Vežano uz utjecaj na ciljnu vrstu suri orao (*Aquila chrysaetos*) POP-a HR1000027 Mosor, Kozjak i Trogirska zagora, najbliže gnijezdo surog orla se prema bazi podataka Ministarstva nalazi na udaljenosti od oko 2,5 km južno od zahvata te je zabilježeno kao neaktivno. Također, obuhvat zahvata se nalazi unutar teritorija surog orla „Plano“ koji se vodi kao nezauzet, a nezauzetost navedenog teritorija potvrđuju i podaci dobiveni u izvješću o stanju surog orla u Hrvatskoj (Mikulić, K., 2019.). Nadalje, prema bazi podataka Ministarstva unutar 10 km, odnosno unutar minimalnog radijusa kretanja ptica u odnosu na gnijezdo, nema drugih zabilježenih gnijezda surog orla. Sljedeće najbliže gnijezdo surog orla se nalazi na udaljenosti od oko 13 km istočno od zahvata te je također neaktivno. S obzirom na navedeno, za planirani zahvat ne očekuju se značajni negativni utjecaji na navedenu ciljnu vrstu.

Vežano uz utjecaj na ciljnu vrstu zmijar (*Circaetus gallicus*), zmijar ima, kao i suri orao, velike areale kretanja te mu je lovni teritorij do 5 km od mjesta gniježđenja. S obzirom na to da ne postoje recentni podaci o ovoj vrsti na području zahvata, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na nju provedbom planiranog zahvata.

Vežano uz potencijalni utjecaj na ciljnu vrstu škanjac osaš (*Pernis apivorus*), područje iznad Novog gaja navodi se kao područje prelijetanja ove vrste (Zavod za ornitologiju HAZU, 2006.). Navodi se i sljedeće: „Škanjci osaši su malobrojne preletnice. Smjerovi kojima prelijeću plohu je preko prijevoja Malačka, koridor iznad zaseoka Opor te područje iznad kamenjara na vrhu Novskog gaja. Pri tome nisko prelijeću preko brda i tu postoji realna mogućnost stradavanja ptica u sudaru s vjetroagregatima. Ždralovi lete u kompaktnim jatima istim smjerom na približno istoj visini kao i škanjci osaši te su stoga jednako ugroženi. Najvažniji koridor za prelet ždralova je iznad zaseoka Opor, gdje je 29. prosinca 2006. preletjelo jato od oko 1 500 ptica.“. Iako je izmjenom zahvata ukinuto 10 mikrolokacija vjetroagregata koji su prvotno bili planirani sjeverno od predjela Novski gaj te su prorijeđene mikrolokacije vjetroagregata na području iznad zaseoka Opor, s obzirom na to da područje zahvata predstavlja područje preleta za navedene preletničke populacije ciljnih vrsta, ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljne vrste škanjca osaša (*Pernis apivorus*) i ždrala (*Grus grus*).

Vežano uz istraživanje ptica, sukladno smjernicama NatureScot („Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore wind farms“, Version 2, March 2017. godine) validnim podacima smatraju se podaci prikupljeni unazad 5 godina ili unazad 3 godine ukoliko se populacije ključnih vrsta brzo mijenjaju, a s obzirom na to da je od istraživanja ptica prošlo 15 godina, potrebno je provesti nova istraživanja koristeći recentniju dostupnu metodologiju te izračunati rizik od kolizije sukladno priručnicima i matematičkom modelu (NatureScot) na osnovu kojeg će se utvrditi i predložiti odgovarajuće mjere ublažavanja te program praćenja.

Vežano uz utjecaj na šišmiše, za ciljnu vrstu šišmiša velikog potkovnjaka (*Rhinolophus ferrumequinum*) unutar POVS-a HR2001363 Zaleđe Trogira, od važnosti je Marčina jama kod Labina Dalmatinskog gdje se nalazi kolonija vrste veliki potkovnjak, a udaljena je svega oko 2,3 km od najbližeg vjetroagregata (pozicija prvog vjetroagregata u nizu, najbližeg predmetnoj špilji, ostaje ista). S obzirom na navedeno, ne može se isključiti mogućnost značajnog negativnog utjecaja planiranog zahvata na ciljne vrste šišmiša, kao niti na ciljne vrste šišmiša ostalih obližnjih POVS-ova.

U Rješenju o prihvatljivosti zahvata za okoliš i ekološku mrežu (KLASA: UP/1 351-03/09-02/53; URBROJ: 531-14-1-07-10-1 1, od 6. prosinca 2010. godine) propisane su mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže te program praćenja stanja okoliša i

ekološke mreže. Navedene mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže tijekom pripreme i građenja uključuju bojanje dijelova krakova elisa crvenom bojom i/ili UV bojama kako bi vjetroagregati bili što uočljiviji te, u slučaju da je neophodno korištenje kablova koji se nalaze na visinama potencijalno opasnim za ptice, postavljanje markera za odvratanje ptica. Također, propisana je mjera da je tijekom projektiranja potrebno koristiti najnovije spoznaje o dizajnu vjetroagregata, lopatica, signalnih svjetala i slično, kojim se smanjuju negativni utjecaji na populacije ptica i šišmiša te drugim mjerama zaštite koje se primjenjuju i imaju pozitivan utjecaj na smanjenje stradavanja ptica i šišmiša. Nadalje, u navedenom Rješenju kroz program praćenja omitofaune propisano je da je u slučaju da se utvrdi smrtnost ptica potrebno predvidjeti provedbu svih mogućih mjera zaštite, uključujući i prilagodavanje i/ili ograničavanje rada vjetroturbina u vrijeme najveće aktivnosti, osobito za vrijeme proljetnih i jesenskih sezonskih migracija kao i dnevnih migracija prema lovnom staništu. S obzirom na to da je u međuvremenu Republika Hrvatska proglasila Ekološku mrežu Natura 2000 i da je došlo do izmjene zakonodavstva iz sektorskog područja zaštite prirode u smislu cjelovitog usklađivanja s odredbama Direktive o staništima, citiranim Rješenjem propisane mjere i program praćenja više nisu zadovoljavajuće. Prilagodavanje i/ili ograničavanje rada vjetroturbina tek nakon utvrđivanja smrtnosti više nije dovoljno, odnosno rizik stradavanja na vjetroagregatima potrebno je utvrditi prije puštanja vjetroelektrane u pogon. Sukladno navedenom, iako je u Elaboratu navedeno da će se primijeniti mjere ublažavanja utjecaja na ciljeve očuvanja ekološke mreže koje su propisane citiranim Rješenjem te je predložena i nadopuna programa praćenja ptica sukladno metodologiji NatureScot, ne mogu se isključiti mogući značajni negativni utjecaji. Također, a vezano uz potencijalni utjecaj zahvata na šišmiše, Rješenjem je propisana mjera odgođenog pokretanja vjetroagregata na brzinama vjetra iznad 5,5 m/s u razdoblju od 15. svibnja do 15. srpnja pola sata prije zalaska sunca te pola sata nakon izlaska sunca. Osim toga, navedena mjera odgođenog pokretanja vjetroagregata propisana je i u slučaju potrebe u periodu migracije (ožujak - svibanj i rujna - listopad) kako bi se smanjio eventualni negativni utjecaj na šišmiše iz špilje Stražbenica i špilje Škarin Samograd. Sukladno EUROBATS smjernicama (Guidelines for consideration of bats in wind farm projects, 2008., Revision 2014.), ukoliko je od istraživanja prošlo više od 3 godine, preporuka je da se istraživanja ponove, a u ovom slučaju od istraživanja je prošlo više od 10 godina, stoga nije moguće isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljnu vrstu šišmiša.

Vezano uz kumulativni utjecaj, s obzirom na to da je u okolici predmetne VE Opor izgrađeno više vjetroelektrana (npr: VE Pometeno brdo, VE Jelinak, VE Glunča) potrebno je procijeniti kumulativne utjecaje na ciljnu vrstu ptica i šišmiša u odnosu na već izgrađene te odobrene vjetroelektrane u okolici zahvata.

Slijedom iznijetog, prethodnom ocjenom ne može se isključiti mogućnost značajnih negativnih utjecaja na ciljeve očuvanja i cjelovitost područja ekološke mreže, prvenstveno na ciljnu vrstu zmijara te preletničke populacije škanjca osaša i ždrala, kao i ciljnu vrstu šišmiša, te je potrebno provesti glavnu ocjenu zahvata.

Za potrebe izrade Glavne ocjene istraživanja ptica potrebno je provesti sukladno smjernicama NatureScot („Recommended bird survey methods to inform impact assessment of onshore wind farms", Version 2, March 2017. godine), s naglaskom na ciljnu vrstu zmijara te preletničke populacije škanjca osaša i ždrala, na osnovu kojega će se propisati odgovarajuće mjere ublažavanja, koje će podrazumijevati možda i isključivanje pojedinačnih vjetroagregata tijekom sezone migracija. Istraživanja šišmiša potrebno je provesti sukladno Eurobats smjernicama. U Glavnoj ocjeni potrebno je uz ostalo, sagledati i utjecaj na ciljnu vrstu i stanišne tipove POVS

HR2001363 Zaleđe Trogira, budući da je područje proglašeno područjem ekološke mreže nakon provođenja postupka glavne ocjene 2010. godine te utjecaj na njih nije sagledavan.

Točka I. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno članku 81. stavku 1. Zakona o zaštiti okoliša, te članku 27. stavku 3. Uredbe ocijenilo, na temelju dostavljene dokumentacije i mišljenja nadležnih tijela, a prema kriterijima iz Priloga V. Uredbe, da planirani zahvat neće imati značajan negativan utjecaj na okoliš uz primjenu propisanih mjera zaštite okoliša i provedbu programa praćenja stanja okoliša propisanih u točki I. i stoga nije potrebno provesti postupak procjene utjecaja na okoliš.

Točka II. ovog rješenja temelji se na tome da je Ministarstvo sukladno odredbama članka 90. stavka 5. Zakona o zaštiti okoliša i članka 30. stavka 9. Zakona o zaštiti prirode u okviru postupka ocjene o potrebi procjene provelo prethodnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu te nije isključilo mogućnost značajnijeg utjecaja na ekološku mrežu i stoga je potrebno provesti glavnu ocjenu prihvatljivosti za ekološku mrežu.

Točka III. ovoga rješenja, rok važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 3. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka IV. ovoga rješenja, mogućnost produljenja važenja rješenja, propisana je u skladu s člankom 92. stavkom 4. Zakona o zaštiti okoliša.

Točka V. ovog rješenja o obvezi objave rješenja na internetskim stranicama Ministarstva, utvrđena je na temelju članka 91. stavka 2. Zakona o zaštiti okoliša.

UPUTA O PRAVNOM LIJEKU:

Protiv ovog rješenja može se pokrenuti upravni spor. Upravni spor pokreće se tužbom Upravnom sudu u Splitu, Put Supavla 1, Split u roku 30 dana od dana dostave ovog rješenja. Tužba se predaje navedenom Upravnom sudu neposredno u pisanom obliku, usmeno na zapisnik ili se šalje poštom, odnosno dostavlja elektronički.

Upravna pristojba na zahtjev i ovo rješenje naplaćena je državnim biljezima sukladno Zakonu o upravnim pristojbama („Narodne novine“, broj 115/16) i Tarifi br. 2.(1) Priloga I. Uredbe o Tarifi upravnih pristojbi („Narodne novine“, broj 8/17, 37/17, 129/17, 18/19, 97/19 i 128/19).

VIŠA SAVJETNICA SPECIJALIST

Milica Bjelić



Dostaviti:

- VJETROELEKTRANA OPOR d.o.o., Zrinsko Frankopanska 64, Split (R!, s povratnicom)